

Sysselsättningen

Sysselsättningen är socialdemokratins stora valfråga. I hänsynslöst partinit beskylles man ena dagen de borgerliga för att ha slagit ut 140 000 arbetstillfällen i industrin sedan 1976, nästa dag heter det att den borgerliga svångremspolitiken hotar jobben för de offentliganställda.

Den socialdemokratiska propagandan gentemot regeringen är desto mera missriktad som vad de borgerliga kan anklagas för snarare är en för stor omsorg om jobben. Genom att sedan regimskiftet ha satsat flera tiotals miljarder i industrisubventioner till olönsamma branscher har man använt samhällets resurser till att bevara dagens jobb på bekostnad av utveckling och framåtskridande som leder till morgondagens arbetstillfällen.

I Sverige har under 70-talet spridit sig någon egendomlig pessimism beträffande möjligheterna att upprätthålla full sysselsättning. Alla parter och partier är ense om att Sverige behöver en större industrisektor – om inte annat så för att få balans i budget och utrikes betalningar – men i nästa andetag skymtar uppfattningen fram att en sådan expansion ändå inte kommer att leda till så många fler arbetstillfällen eftersom robotar och datorer kommer att göra jobbet.

Och visst kommer den tekniska utvecklingen att fortsätta att minska behovet av mänsklig arbetskraft i processindustrier av olika slag liksom också i verkstadsindustrin, men den tekniska utvecklingen skapar också nya jobb i nya företag som tillverkar nya produkter. I USA har under 70-talet nya industriområden växt upp som tillverkar och utvecklar produkter som inte fanns på 60-talet. Silicon Valley utanför San Francisco är ett sådant exempel. Var skulle Ja-

pan varit i dag om inte högteknologisk produktion också skapat arbetstillfällen för Japans stora befolkning.

Det finns ingen naturnödvändighet i Sveriges tillbakagång som industrination. Vi har fortfarande naturrikedomar i form av skog, vattenkraft och mineraler som ger oss försteg. Vi har en väl utvecklad samhällelig infrastruktur som många industriländer kan avundas oss. Får vi en slagkraftig automatiserad industri ger detta resurser över för investeringar och forskning och utveckling som ger oss fler industrier och fler företag att basera vår välfärd på. Och framför allt näringslivet består inte bara av industriföretag i egentlig mening! Serviceindustrin är på frammarsch i de utvecklade länderna världen över. Konsultföretagen växer som svampar ur jorden. Välfärds-människans olika behov under en allt längre livscykel föder nya serviceindustrier och nya företag. Varför har välfärdslandet Sverige inte känt av denna utveckling, som är så påtaglig i USA, i större utsträckning?

Den uppenbara förklaringen till svenskt näringslivs tillbakagång är att återkommande höjningar av skatter och löner har givit den svenska industrin ett hopplöst kostnadsläge. Vi har prissatt oss själva ur marknaderna. Påståendet är inte originellt men desto mera sant. Till detta kommer de kostnadshöjande tröghetseffekterna av arbetsmarknadslagar och en mängd andra lagar och regleringar. Den svenska socialdemokratins uppfattning att den service som sker i offentlig regi är den bästa har stoppat expansionen på serviceområdet. Hur många mindre och medelstora serviceföretag har aldrig fötts i Sverige på grund av

kommuners och landstings monopolanspråk?

Sverige med sina 8 miljoner invånare och sina naturresurser har alla möjligheter att fortsätta att vara en framåtskridandets nation med arbetstillfällen för alla. Hårtill krävs dock en realistisk politik som tar hänsyn till den internationella marknadens spelregler. Det svenska

kostnadsläget måste ner – ännu mer än vad som nu är fallet – i relation till konkurrentländer. Rörlighetshindrande lagar och förordningar måste ändras och fondhotet undanröjas. Och sist men inte minst den nyskapande serviceindustrin måste ges en chans genom en ändrad inställning till privat service.